

Redaktor naczelny:

D. ALEXANDER VOGEL.

Bis redakcyj: ul. Kopernika 1. 7. I. piętro  
otwarte od godziny 10 rano do godz.  
1 w południe.

Bis administracji: ul. Kopernika 7 parter  
(sklep). otwarte od godz. 8 rano do 7  
wieczorem bez przerwy.

PRZEDPŁATA NA „GAZETĘ NARODOWĄ”  
wynosi:

	we Lwowie	na prowincji	za granicą
na miesiąc	1 zł 50 ct.	2 zł.	
kwartalnie	4 zł 50 ct.	6 zł.	7 zł 50 ct.
połrocznie	9 zł.	12 zł.	15 zł.

Num. kosztuje 6 ct.

# GAZETA NARODOWA

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATE przyjmują: we  
Lwowie: Administracja „Gazety Narodowej” ul.  
Kopernika 7; w Paryżu: C. Adam Cichorowski  
30 rue de Varenne Paris; we Wiedniu: Haasen-  
stein & Vogler (Otto Mass) Wahlfischgasse 10 —  
Rudolf Mosse Seilerstätte 2 — A. Oppel & Grd-  
nergasse 13 — M. Dukacz Nachf.; Max. Angen-  
feld & Emanuel Lesser Wollzeile 6; Schallek  
Wollzeile 11 i J. Danneberg, I. Wollzeile 19;  
w Hamburgu: A. Steiner; w Frankfurtu: M. M.  
Haasenstein & Vogler i G. L. Daube & Comp.;  
w Warszawie: Reichmann & Freudler.

GENA OGŁOSZEN: Ogłoszenia zyczące na je-  
dnostronny wiersz drukowanym drukiem lub je-  
go miejsce 10 ct. — Kłopoty za wiersz lub je-  
go miejsce 80 ct. — Głosy publiczności za wiersz  
lub jego miejsce 50 ct. — Prywatna koresponden-  
cja 3 ct. od wyrazu.

## INSYNUACYE.

Lwów 1 marca.

N. F. Presse poświęcił nam wczoraj bar-  
dzo dużo miejsca — naturalnie jedynie w tym  
celu, aby obrzucić nas stękiem kalumnij. Wstę-  
pny artykuł, dotyczy nas, Czechów i sytuacji  
parlamentarnej — a drugi niemal wyłącznie jest  
poświęcony Kołu polskiemu i przeprowadzeniu  
dowodu, iż rozbiście departamentu galicyjskiego  
w ministerstwie spraw wewnętrznych to kwestya  
prz z Polaków „wydmuchana” do wielkiego zna-  
czenia a właściwie jest jedynie sprawą... perso-  
nalną. Nie dwuznacznie daje też N. Fr. Presse  
do zrozumienia, iż Koło niepotrzebnie robi ze  
sprawy tej zasadniczą, bo stanowisko p. Koer-  
bera jest... bardzo silne, — tylko Polacy a nie  
p. Koerber mogą stawkę przegrać.

Zjadliwość — zresztą wobec nas N. Fr.  
Presse wrodzona — najlepiej uwydatnia się w  
następującym ustępie jej wstępnego wczorajszego  
artykułu:

„Nie trudno osądzić czy, jeżeli Polacy da-  
lej w taki sam energiczny i odpowiedni jak do-  
tychczas sposób będą pracować nad urucho-  
mieniem parlamentu, — spełni się ich gorące życze-  
nie, aby izba posłów jęła się pracy. Hr. Dzedu-  
szycki w swej tęsknocie za pracą parlamentarną  
przesiąkniętej mowie, odsłonił coś więcej, miano-  
wicie obecny stosunek Polaków do rządu. Wia-  
domo, iż jest on od pewnego czasu nieco zamę-  
cony, gdyż dr. Koerber zamiast zastosować się  
do wezwania p. Jaworskiego: „staraj się o na-  
sze zaufanie”, — naraził się Kołu polskiemu  
przez rozbiście departamentu galicyjskich refera-  
tów w ministerstwie spraw wewnętrznych. Na  
takie rzeczy Koło polskie jest bardzo czułe, dla-  
tego też, gdy hr. Dzeduszycki w swej mowie  
oświadczył: „obecnie mamy tylko jedno żądanie  
do rządu — nie należy pod tem rozumieć przy-  
wrócenia radzie państwa zdolności do pracy, ale  
tem jedynym żądaniem jest ustanowienie dla ga-  
licyjskich spraw takich urzędników, którzyby kraj  
jego potrzeby znali.”

„I tu — jak mówił hr. Dzeduszycki — nie  
mają być brane względy na narodowość odno-  
nego urzędnika, ale naturalnie Koło polskie a nie  
rząd będzie rozstrzygać o tem, czy ów urzędnik  
zna interesy galicyjskie. Gdyby bowiem rząd miał  
o tem rozstrzygać, Koło polskie nie miałoby po-  
trzeby do tego się mieszać. Otóż to jedyne żą-  
danie, które Polacy do rządu stawiają, wyjaśnia  
do pewnego stopnia, dlaczego ich usiłowania  
o uruchomienie parlamentu napotykały we wszy-  
stkich stronach na trudności, a nigdzie nie znaj-  
dują należytego zrozumienia, po prostu dlatego,  
że owe jedyne żądanie Polaków dotąd spełnio-  
nem nie zostało. Polacy nie pragną niczego go-  
ręcej, jak pracy w parlamencie: ale z jednej  
strony nie mogą się porozumieć co do sposobów  
z tymi stronniczwymi, które tego samego pragną,  
a z drugiej strony usiłowania ich nie znajdują  
u rządu należytego poparcia. Coż więc dziwnego,  
że wobec takiego zapoznania ich szlachetnych  
usiłowań parlament zapada coraz bardziej w ba-  
gno bezczynności!”

Istotnie, gdy się czyta ów ustęp artykułu  
N. Fr. Presse, poczyną się zupełnie wierzyć  
w prawdziwość sugestii. N. Fr. Presse za-  
wsze dowodziła, iż Koło polskie jest wiernym  
sługą rządu, bez względu na to, jak się ten rząd

wobec Koła zachowuje — i wreszcie uwierzyła  
sama, że naprawdę tak być powinno. Koło rząd  
popiera, ale słuszne żądania ludności, którą re-  
prezentuje, musi uwzględniać i w ich obronie  
stawać; w przeciwnym bowiem razie istotnie  
straciłoby w kraju grunt pod nogami, a tem sa-  
mem w niedalekiej przyszłości przestałoby być  
tak licznym i na prawdę jedynie reprezentu-  
jącym naszą dzielnicę.

W sprawie departamentu galicyjskiego w  
ministerstwie spraw wewnętrznych nikt w kraju  
agitacji nie czynił, a jednak wszyscy w obronie  
tej instytucji jak najenergiczniej i niemal soli-  
darnie wystąpili. Koło polskie, dopokąd ta zasad-  
nicza — bo to wcale nie jest personalna spra-  
wa, jak wrogowie nasi chcą przedstawić — nie

będzie zgodnie z potrzebą kraju załatwiona, nie  
może sobie głowy rozbijać nad utrzymaniem tego  
lub owego gabinetu.

Jak wspomniany wywód N. fr. Presse  
jest wykretnym, tak i niegodnym jest „świato-  
wego” pisma zarzut, czyniony Kołu, iż jest to  
„gra polska”, która rzekomo ma wyjaśniać, dla-  
czego Czesi nie dają parlamentowi pracować, lecz  
równocześnie nie chcą i jego rozbicia. Czesi zda-  
niem N. fr. Presse musieliby nie być... Czechami,  
gdyby nie zrozumieli aluzji, ukrytej w mowie hr.  
Dzeduszyckiego. Rząd potrzebuje wyborów do  
delegacji wspólnych i deputacji kwotowej a ta-  
kże musiałby rząd przyznać się do upokorzącego  
kroku w tył, gdyby w tym roku znowu kontyn-  
gent rekrutów musiał być oznaczony paragrafem

czternastym. Rząd jednak ma przeciw sobie nie  
tylko obstrukcyę czeską, ale także nie dość gor-  
liwie stara się o zaufanie Polaków. Czyż więc  
nie otwiera się tu dla Czechów nadzieja, że przy  
jakiej takiej wytrwałości, osiągną to, co już za  
Clarego raz osiągnęli, mianowicie, że gabinet pa-  
dnie ich ofiarą? To też wyjaśnia, dlaczego ob-  
strukcyę czeską ciągle jeszcze zachowuje swe in-  
cognito, ale także wyjaśnia, że położenie rządu  
będzie z każdym dniem trudniejsze i poważniej-  
sze, jeżeli nie zmusi się Polaków, aby, albo dowo-  
dem okazali swą gotowość do pracy, albo, aby  
maskę swą zrzucili.

Odpowiadać na te wywody, byłoby naiwno-  
ścią. Wedle N. fr. Presse rząd chciałby, aby Po-  
lacy wyciągali zań kasztany z gorącego pieca —

ale nie chce sam w niczem im dopomóc, aby  
mogli bodaj w kraju usprawiedliwić to swoje za-  
chowanie się.

W drugim artykule tego samego numeru  
N. fr. Presse ostrzej nawet napada na Koło  
polskie, twierdzi bowiem niedwuznacznie, że  
„fronda Koła polskiego zachęca tylko Czechów,  
aby w swej obstrukcyi coraz to jawniej postę-  
powali i z wielu stron już to zauważono, że  
dwuznaczne zachowanie się Polaków, którzy gło-  
sno ciągle mówią o swej gotowości do pracy, a  
za kulisami podjudzają czeską obstrukcyę, nad-  
zwyczaj utrudnia parlamentarną sytuację”. Po-  
pierranie czeskiej obstrukcyi przez Polaków —  
powiada dalej ten organ giełdziarski — musi  
doprowadzić do szybkiego rozstrzygnięcia, jeżeli  
w najkrótszym czasie w zachowaniu się Polaków  
nie zajdzie zmiana. W bardzo poważnych kołach  
jeszcze wczoraj uważano sytuację jako krytyczną  
i wyrażano obawę, że z taką przyjemnością za-  
powiadana przez pewnych polskich (?) niespo-  
kojnych polityków kryzys rzeczywiście wybuchnął  
musi, jeśli Polacy wreszcie nie zdecydują się na  
rzeczywistą pracę w parlamencie. Wymieniono  
już nawet imię przyszłego o sternika państwa i  
kolportowano w nowym wydaniu znane z dawna  
spisy przyszłych ministrów. Nazwiska mężów, o  
których się myśli w przededniu każdej kryzys,  
były na ustach wszystkich. Opowiadano nawet,  
że jeden z byłych prezydentów ministrów będzie  
ponownie powołany do złożenia parlamentarnego  
ministerstwa, nie tajono jednak, że gabinet zło-  
żony przeważnie z członków prawicy musiałby na  
stanowczy i na nieprzezwyciężony opór niemie-  
ckich stronnicztw natrafić.

W tych ostatnich słowach kryje się cała  
tajemnica bólu, złości i niepokoju N. fr. Presse —  
boi się, aby nie odżyła dawna prawica parla-  
mentarna.

## Z bieżącej chwili.

Lwów 1 marca.

Pekiński korespondent Tim sa. dr. Morison,  
który, jak się okazało, wiernie podał treść chiń-  
sko-rosyjskiej konwencji co do Mandżurji,  
ogłasza teraz jej dopełnienie. Oprócz  
punktów, które podaje nasz telegram londyński,  
zawierają one jeszcze postanowienia w sprawach  
sądownictwa i finansów. Wczoraj doniósł nam  
telegram, że rząd chiński nie chce przyjąć  
7 punktu pierwszej konwencji. (Jak wiadomo, za-  
wartej między wojskową władzą rosyjską a chiń-  
ską w Mandżurji: punkt ten opiewa:

„Byłoby dobrze, ustanowić w Mukdenie (sto-  
licy Mandżurji) rezydenta rosyjskiego, z powszech-  
ną władzą nadzorczą, dla załatwiania tych wszy-  
stkich spraw, dotyczących obu krajów, jakie się  
miedzy generałem tatarskim (chińskim) a rosyj-  
skim naczelnym wodzem na półwyspie Liaotung  
(gdzie leży Port Artura) wyłonią. Generał tatarski  
ma rezydentowi rosyjskiemu dostarczać za-  
pełnych wiadomości co do wszystkich, jakiegoby  
zarządził, kroków ważniejszych.”

Rząd chiński czuje, że przyjąwszy ten  
punkt, oddałby Mandżurję całkowicie w ręce  
rosyjskie, i że tylkoby ponosił ciężary rządzenia.  
Ale oprzeć się nie zdoła. Pytanie, czy mocarstwa  
co powiedzą na uzupełnienie owej konwencji,  
które właśnie podał pekiński korespondent Ti-

## Podwójna nić.

Napisana

Miss Ellen Thornycroft Fowler.

(Ciąg dalszy).

— Nie czynię pani takiej samej jak on  
propozycji — rzekł — Kapitan Le Mesurier go-  
tów jest wziąć panią za żonę, bo wierzy, że pa-  
ni jesteście niewinną. Ja lękam się o to, czy zosta-  
nę panią, ale gotów jestem ożenić się z panią  
mimo, że wiem, iż pani jesteście winną. Dla tego  
on ze mną nie stoi na jednym i tym samym po-  
ziomiu, miss Harland, ani też nie kocha pani w  
równym ze mną stopniu.

Etelka porwała się ze swego siedzenia, a  
twarz jej bardzo zbladła.

— Co pan chcesz powiedzieć przez to? —  
zapytała.

— Powiadam to, że był w Londynie te-  
go dnia, gdyś pani podjęła znaczonego dyament z  
jego dotychczasowego schowanka, i że panią  
widział, jakieś pani szła do banku, przebrana za  
damę z wielkiego świata, aby go stamtąd zabrać.  
Tak mnie uderzył widok pani w sukniach wielko-  
światowej damy, że stracił odwagę podejść do

pani i przywitać się, ale zapamiętał ten wpa-  
dek tak, jak pamiętam wszystko, co się wiąże z  
panią od pierwszej chwili, w której się kazałaś  
mnie kochać, wbrew nawet własnej mojej woli.  
A gdy usłyszałam opowieść mr. Feutona o zna-  
czonym dyamencie, pojąłem odrazu, żeś się pani  
przebrała za swoją siostrę i wzięła pod jej imie-  
niem dyament z banku.

Nastąpiła teraz chwilowa cisza, poczem  
Etelka odezwała się:

Czyś pan wspominał o tem komu-  
kolwiek?

Robert wyprostował się na całą swoją wy-  
sokość pięciu stóp, sześciu cali i odrzekł z  
dumą:

— Nikomu i nigdy nie wspomnę do koń-  
ca życia. Jestem jedyną osobą, co zna tajemnicę  
pani i przed jej umrę, niżym miał ją zdradzić,  
ale pragnę, abyś mi pani pozwoliła poświęcić re-  
szczę swego zachowania tajemnicy nienaruszoną i  
uczynienia pani samej szczęśliwą.

Oczy Etelki napęły się łzami. Znała Ro-  
berta dość dobrze i wiedziała, co taka jego pro-  
pozycja mogła kosztować jego, którego religią  
było to, co wypada i dla którego najwyższą bo-  
ginią była mrs. Grundy. I przedstawiła sobie,  
jak bardzo ją musiał kochać, aby na podobną  
propozycję móc się zdobyć.

A ponieważ doskonale czyste i niesamolu-  
bne uczucie przemienia, dopóki trwa, każde chło-

pie w męża, a męża w szlachcica, więc Etelka  
mimowoli złożyła hołd Robertowi Welfordowi.

W gorączkowym obrocie życiowym dusze  
ludzkie — podobnie jak monety srebrne — łatwo  
mogą stracić część swojej wartości i wytrześć się,  
ale za każdym razem w jasnym blasku entuzja-  
stycznego zapалу, napis i obraz, który na sobie  
miały wybite, staje się wyraźnym, a napis ten  
ani obraz nie są Cezarówymi.

W takich to, jak owa chwilach, dechodzimy  
do prawdy, że świat nasz, który w swoim cy-  
nizmie ignorantów braliśmy za jaskinię złodziei,  
nie jest niczem innem, jak tylko i jedynie Domem  
Ojca Naszego — zbrukany być może na razie  
brudnymi postępami podrabiających pieniędzy,  
ale mimo to zawsze Domem Ojca.

— Jest wielka, uzdrawiająca potęga w wie-  
rze — a nie najmniejszą ta, która tkwi we wza-  
jemnej wierze ludzi w siebie, ale jeszcze potę-  
żniejsza moc uzdrawiająca tkwi w miłości, która  
kocha i potem jeszcze, gdy już nadzieja uległa  
zniszczeniu i wiara została złamaną. To też ho-  
ryzont życia Etelki Harland na zawsze odtąd  
rozszerzył się i pogłębiło się pojęcie jego, odtąd  
danem jej było dożyć chwili, w której się jej  
objawiła moc miłości, okazanej przez człowieka,  
odtąd przez nią lekceważonego.

Gdy Jan wrócił do Silverhamptonu, przeko-  
nał się z niezadowoleniem, że Etelka znikła z  
niego, niezostawiając żadnego adresu za sobą, a

ani babka Kamilla, ani nikt inny nie mógł mu  
dać żadnej wskazówki co do tego, gdzie się mo-  
gła podziąć.

## ROZDZIAŁ XVII.

### Wezwanie Jana

Mimo wszystkich starań Janu, nie można  
było znaleźć żadnego śladu kryjówki Etelki. Opu-  
ściła Silverhampton bezpośrednio po wizycie Ro-  
berta Welforda i nikomu nie powiedziała, dokąd  
wyjeżdża. Toteż biedny Jan musiał oddać swą  
duszę, chcąc nie chcąc, w posiadanie cier-  
pliwości — posiadanie wcale niezadowalają-  
ce, jak to większa część nas wie z własnego do-  
świadczenia, a zarazem musiał siebie samego  
przekonywać, że nagle i tajemnicze zniknięcie  
Etelki nie rzuca niejasnego światła na sprawę  
znaczonego dyamentu.

Że była nieroztropną, skoro precz zbiegła  
w tak nagły sposób, to przyznawał, ale aby mo-  
gła w jakiegokolwiek bądź okoliczności życia być  
czemś gorszym niż nierozsądną, na takie przy-  
puszczenie nie chciał pozwolić nawet sobie sa-  
memu.

Na szczęście Jan Le Mesurier nie był osobą  
o żywej wyobraźni, co oszczędziło i jemu same-  
mu i jego przyjaciółom wielkiej liczby kłopotów.  
Dla reportera czy dla powieściopisarza może być  
wyobraźnia złem koniecznym, dla osobnika pry-

watnego jest źródłem strat nie do odbicia a dla  
przyjaciół osobnika prywatnego poprostu prze-  
kleństwem.

Jan dalej pisywał listy do Etelki pod jej  
adresem sunnydaleskim w tej nadziei, że je dzia-  
dek lub babka jej wyprawią będą od siebie do  
niej, a gdy wreszcie mu się przyznali, że sami  
nie wiedzą, gdzie Etelka teraz przebywa, wpadł  
na złośliwą myśl, że oszukują go dla własnych  
jakichś swoich celów. Otóż pisać listy pełne u-  
czucia do ludzi, którzy widocznie wcale o nich  
nie wiedzą, jest zajęciem przykre i zgadza się  
lepiej z popularnem pojęciem suplikanta niż z po-  
jęciem listownej rozmowy. Kto z nas w tym lub  
owym roku życia swego nie słyszał od osób,  
istotnie bojących się Boga, historii o wyraźnej i  
natychmiastowej odpowiedzi na czyjaś tam su-  
plikę, historyj przytaczanej jako przykład nie-  
zwykłego zdarzenia?

A przecież ci dobrzy ludzie zdziwiliby się  
ponad zwykłą miarę, gdyby nie otrzymali od-  
wrotną pocztą odpowiedzi na zaproszenie na  
obiad! Co tylko tego dowodzi, że instynkt bogo-  
bojności i poczucie śmieszności są umieszczone  
po przeciwnych stronach w ludzkim mózgu.

(C. d. n.)

Z powodu przeniesienia handlu do hotelu „George’a”  
urządzą za zezwoleniem władzy

WYSPRZEDAŻ

towarów łokciowych, bielizny damskiej i męskiej, oraz  
konfekcyi damskiej i dziecięcej.  
Mikołaj Ludwig, Plac Maryacki 1. 8



*mesa*, a które bardzo wkraczają w ich pre-  
tensye.

Z Berlina przybywa wiadomość, na oko dro-  
bnostkowa, a jednak wiele charakterystyczna,  
mianowicie że cesarz Wilhelm przydał rejen-  
towi hrabstwa Lippe porucznika Wasilew-  
skiego) jako oficera ordynansowego *ad personam*,  
i że wszystkie już spory między cesarzem a hra-  
bią rejentem są uchyłone. Masiopa to monarchia  
to hrabstwo Lippe, a jednak zagaił na nie parol  
cesarz Wilhelm, i po śmierci ostatniego władcy  
ustanowił swego szwagra, z książąt meiningen-  
skich, rejentem hrabstwa, pomimo że był kom-  
petent do tej reencji z bocznej linii, ale jury-  
stery krzyżacka zarzuciła mu, że gdzieś pomię-  
dzy jego prababkami znajdowała się baronówna  
Unruh, więc hrabia pretendent nie jest eben-  
bürtig i przeto nie może być rejentem.

Sejm hrabstwa uznał jednak prawa preten-  
denta, i po kilku miesiącach rządów szwagier  
cesarza wyniósł się z hrabstwa, i prawy rejent  
objął rządy. Dla zemsty zabroniono stojącej w  
hrabstwie załodze niemieckiej oddawać należne  
honory monarsze-rejentowi, nawet salutować go  
nie pozwolono, itp. Hrabia rejent nie ugiął się,  
i ostatecznie postawił na swoim. Jestto bardzo  
ważny dowód, że cesarz Wilhelm zaczyna wcho-  
dzić w siebie...

Przyczyniły się do tego okoliczności, które  
towarzyszyły pobytowi cesarza w Anglii. Samaż  
*Koeln Zig* ujrzała się zniewoloną przysiąc, że  
sprawa ta sprowadziła „rozłam pomiędzy sterni-  
kami polityki niemieckiej a publicznością“. Z pe-  
wnością cesarz by się tem nie martwił, gdyby  
nie to, że właśnie obóz junkierski, którego nikt  
nie zdoła pomówić o brak patriotyzmu pruskiego  
i lojalności dla Hohenzollernów, w groźne nie-  
mal struny uderzył.

Niezawodnie i olbrzymie kosza, na jakie  
naraził cesarz Niemców swoją „weltpolityką“,  
zwłaszcza hunowską, muszą mu dawać wiele do  
myślenia. Jego zasada „*voluntas regis*“ może  
prysnąć o szkopy finansowe. Rajchstag już  
będzie musiał zezwolić na nowy olbrzymi kre-  
dyt chiński w sumie przeszło stu dwudziestu  
milionów marek, ale skutki będą fatalne dla au-  
tokratyzmu cesarza. Zresztą im więcej polknę  
Chiny, tem mniej będzie można żyć na wybu-  
dowanie nowej floty, a to sprawa żywotna dla  
Niemiec i główny filar „weltpolityki“, chocia  
bardzo nie udały, bo i z tą nawet flotą Niem-  
jeszcze nie nie będą mogły dokazać na morzach  
chyba tylko być przyczepkiem jakiego innego  
rzeczywiście morskiego mocarstwa.

Trudno wierzyc, jak sobie prasa angielska  
pozwala okłamywać czytelników. I tak *Standard*  
z dnia wczorajszego donosił, że pobozenie Both  
(naczelnego wodza Boerów) jest krytyczne. A  
depesze urzędowe a nawet fantastyczni korespon-  
denci „Biura Reutersa“ nic o tem nie wiedzą.  
*Daily Telegraph* z tegoż dnia zapewnia, że Both  
rozpoczął układy pokojowe i w obozie an-  
gielskim przygotowują się na jego przyjęcie. A  
urzędowe depesze nic o tem nie wiedzą.

*Times* z tegoż dnia donosi z Deaar „z nie-  
lepszego źródła“, że Dewet wezwał Hertzoga  
aby wrócił do Kaplandu, ale Hertzog odpow-  
dziął, iż nie może, bo konie i ludzie są znużeni.  
A tu depesze urzędowe donoszą, że i Dewet  
Hertzog stoją w Kaplandzie i Anglię cieszą się,  
że Dewet dla wezbranych wód nie może wrócić  
do Oranii, i martwią się, że Boerzy zajęli Rich-  
mond, znaczne miasto kaplandzkie. Ba, donoszą  
nawet, że Kitchener zamierza w marcu zrobić  
wyprawę do Kaplandu.

Onegdaj donoszono, że Botha ścigany u-  
ciekł do Komotipoort (na granicy Delagoy),  
wczoraj była wiadomość, że stoi między Ermel  
a Wisselburgiem, a więc o trzysta kilometrów od  
Komotipoort.

O słynnym angielskim jenerale Frenchu do-  
noszą z Pretoryi, że podległych mu wojsk z po-  
wodu nawalnych deszczów, nie może zapro-  
wiantować, ale mimo to (!) ściga Boerów, oczy-  
szcza okolice, zabiera Boerom mnóstwo amuni-  
cji, była i wozów, i coraz więcej zgłasza się  
poddających Boerów, i kolumny ich rozbiły się  
na drobne oddziały. To coś, jak ów Wojtek,  
który wylazłszy na księżyc, chciał się nazad  
spuścić na ziemię, i kiedy sznur był za krótki,  
uciął w górę a u dołu sztukował.

## Galic. towarz. kredytowe ziemskie.

Lwów 1 marca.

Czwartkowe popołudniowe posiedzenie zgaił  
hr. Borkowski. Del. dr. K. Paygert interpelował  
komisję statutową, dlaczego nie rozesała człon-  
kom elaboratu w kierunku zmiany statutu. Dyr.  
Włodzimierz Gniwosz odpowiedział, iż dyskusya  
nie miała dotąd substratu do prac swoich. Wy-  
bory bowiem delegatów zabrały całą jesień, tak  
że dopiero w zeszłym miesiącu można było roz-  
począć prace, skutkiem czego sprawa zmiany  
statutu może dopiero na przyszłym walnem zgro-  
madzeniu przejść pod obrady tj. na rok przyszły.  
Mandaty komisji statutowej uważa za wygrasie.

Del. Krzysztof Abrahamowicz z Bukowiny  
prosi, aby, skoro członków z Bukowiny przyjęto  
do towarzystwa, by w statucie nie było wyjątko-  
wych dla Bukowiny postanowień. Del. St. Ago-  
pawicz stawia wniosek, by detaksatorów i  
członków wydział w pow. mianowało zgromadze-  
nie lub dyrekcyja na lat trzy, i aby potem przed-  
siębrano nowe mianowania.

W toku dyskusji delegat Jędrzejowicz po-  
stał wniosek, by sprawę przedłożenia komisji  
omówić na zgromadzeniu tajnem, wniosek ten  
upadł. Przyjęto natomiast wniosek del. Jędrzej-  
owicza i Viviena, by cały wniosek odesłano dy-  
rekcyi do zastanowienia się nad nim i przedło-  
żenia zgromadzeniu na drugi rok swego zdania, czy

program w całości czy też częściowo jest do  
przyjęcia. Wreszcie uchwalono wniosek del. Ro-  
mualda Wojciechowskiego, by ta sama komisya  
dalej funkcjonowała, by jej mandatów nie uwa-  
żano za wygasłe.

Referent Bronisław Rozwadowski odczytał  
sprawozdanie dyrekcyi towarzystwa w myśl u-  
chwały 41 og. Zgromadzenia z r. 1900 w spra-  
wie zmiany regulaminu szacunkowego. Sprawo-  
zdawca wyraził w końcu zdanie dyrekcyi, iż  
zmiana obecnie obowiązującego regulaminu sz-  
cunkowego nie jest wskazana, gdyż odnośne  
przepisy zupełnie wystarczają.

W ciągu dłuższej dyskusji wyłonił się wnio-  
sek br. Konopki: Dyrekcyja winna jeszcze raz w  
porozumieniu z komisją rezerwową zbadać spra-  
wę uregulowań detaksacyjnych i przedłożyć swe  
wnioski walnemu zgromadzeniu w roku przy-  
szłym. Wniosek ten upadł, natomiast przyjęto  
znaczną większością głosów wniosek dyrekcyi to-  
warzystwa, która nie użala zmiany obowiązują-  
cego regulaminu szacunkowego za wskazaną.

Dr. Stanisław Rudrof imieniem komisji, wy-  
branej przed południem dla zbadania sprawy  
wyboru do wydziału okr. dobromilskiego, ogłosił,  
iż p. St. Nowosielski otrzymał na 31 głoszą-  
cych 16 głosów i wobec tego postawił wniosek  
uznania wyboru za ważny. Przyjęto.

Del. K. Abrahamowicz ponowił swój wnio-  
sek o zrównanie członków bukowiniskich z gali-  
cyjskimi i pod względem potrącanych przy za-  
ciąganiu pożyczek sum na fundusz rezerwowy,  
które dla pierwszych wynoszą 1 proc. dla dru-  
gich 2 proc.

Urzędnikowi manip. A. Wallekowi udzielono zasiłku  
1000 kor. Następnie ustanowiono 2 posady asy-  
stentów II kl. extra statum dla tych praktykan-  
tów, których dyrekcyja dla pożytku instytucji za-  
odpowiednich uzna. Dla 3 praktykantów, którzy  
widoków awansu nie mają, w trzy lata po wy-  
służeniu trzechleci roczny dodatek do płacy po  
200—400 koron wedle uznania dyrekcyi.

Wdowie po adyunkcie Sułkowskim udzielo-  
no dar z łaski 200 kor. Wdowie W. Nizikow-  
skiej przyznano w drodze łaski zwrot za kupony  
100 kor. Siorotom po czł. Rady nadzorczej, Ma-  
ryi Zofii i Antoninie Wasilewskim przyznano dar  
w łącznej sumie 600 kor. Maryanowi Kaczyń-  
skiemu, opiekunowi małoletn. Adama Kaczyń-  
skiego przyznano zwrot szkody w sumie 3.200  
kor. poniesionej przez zrealizowanie kuponów od  
wylosowanego listu zastawnego. Sieroty: po adju-  
nkcie M. Sandka otrzymała dar z łaski 100 kor.  
Z. Wiktorówna 300 kor., E. i H. Janowskie 240  
kor., O i Z. Tebieczanki (sier. po likwidatorze)  
800 kor. Wreszcie przyznano dary z łaski wdow-  
om i sierotom po woźnych i drukarzach: A.  
Pytkowska 60 kor., A. Wałaskiewicz 40 kor.,  
T. Matur 50 kor., K. Roskosz 50 kor., i H. Ko-  
stkiewicz 50 kor., em woźnemu T. Bogusławskie-  
mu 50 kor.

O goź. pól do 2 prezes A. Gorayski  
zamknął posiedzenie, a z nim i 38 ogólne ze-  
branie.

## Nawad na p. Jana Götza w Okocimiu.



czne okłaski).

Z powodu upływu sześćdziesięciu lat od wyboru  
zastępców dyrektorów p. Jana Viviena de Chate-  
aubrun i dr. Adama Jordana przystąpiono do  
nowego wyboru. Wybrany jednogłośnie p. J. Vi-  
vien: podczas wyboru drugiego zastępcy dyrektora  
nastąpiło rozstrzelanie głosów, wobec czego od-  
było się powtórne głosowanie, w którym wybra-  
nym został p. Zbigniew Horodyski.

Komisya-matka powołana do przygotowa-  
nia wyboru do komisji rewizyjnej, zapropono-  
wała następujących delegatów: pp. Teofila Żu-  
rowskiego, Józefa Mecińskiego, Stefana Moysę,  
Włodz. Gniwosza, dr. Franciszka Paszkowskie-  
go, Stanisława Jędrzejowicza i hr. Jerzego Bor-  
kowskiego. Wszyscy zostali wybrani.

Del. Włodz. Gniwosz proponuje wysłanie  
do prezesa Koła polskiego JE. Apolinarego Ja-  
worskiego telegramu z życzeniem rychłego powro-  
tu do zdrowia. (Huczne okłaski). Uchwalono.

Z kolei przewodniczący del. Gorayski wniósł,  
by na odbudowanie katedry na Wawelu prze-  
znaczono dar w kwocie 4000 koron; wśród hu-  
cznych okłasków wniosek przeszedł.

Następnie na wniosek dyrektora Żaby przy-  
jęto wniosek udzielenia kwoty 2400 koron na  
remuneration wódc i sierót po urzędnikach  
towarzystwa.

Po konie obrad przystąpiono do załatwie-  
nia sprawozdania komisji rewizyjnej o petycjach,  
wniesionych do ogólnego zgromadzenia. Adyunkto-  
wi, M. Jaroszewi udzieleno bezprocentowej zali-  
czki 6000 kor., spłacalnej w 10 ratach (z powo-  
du zadłużenia się na kurację.) Asystentowi, A. Po-  
doskiemu udzielono 5% zaliczki w sumie 3.200 k.

razy przez prezydenta, oświadczył, że już odes-  
łał do kasy asygnać. Ponieważ N w ciągu 17-  
letniej służby nie dawał nigdy powodu do po-  
dejrzeń, dr. Małachowski nie badał sprawy  
bliżej.

Sumę zdefraudowanych przez N. pieniędzy  
oznażył prezydent na 5280 koron, oraz nadmien-  
ił, iż wiadomości, jakoby Nowicki zdefraudował  
pieniądze za należytości stemplowe, są błędne.

Wobec tego, że jeden z radnych oświadczył,  
iż o defraudacyach Nowickiego od dłuższego cza-  
su mówiono, prosi, by w ewentualnym wypadku  
w interesie gminy uwiadomiono natychmiast o  
tem prezydenta.

Na interpelację prof. Thulliego odpowie-  
dziął dr. Małachowski, że sprawa podwyższenia  
płac nauczycielskich będzie omawianą na naj-  
bliższym posiedzeniu rady. R. Riedl interpelował  
w sprawie nadużyć ze strony egzekutorów pod-  
atkowych. Prezydent przyrzekł zbadać sprawę.  
Radni Głabiński i Maryański zdawali sprawę z  
wiece miast.

Przystąpiono do omawiania wniosku r. Ja-  
nowicza, postawionego na poprzednim posiede-  
niu o wybór komisji w sprawie nadzoru funk-  
cyonaryusz miejskich, zarządzających fundusza-  
mi gminy. W ożywionej dyskusji zabrali głos pp.  
Mayer, Janowicz, Pawlewski, Blumenfeld, Lo-  
ewenstein, Lisiewicz.

Przyjęto po dłuższej dyskusji wnioski dwóch  
ostatnich, by wybrano komisję, któraby zbadała  
kasy miejskie i kasy funkcyonaryuszów miejskich,  
oraz fundusze pozostające pod zarządem gminy,  
dalej kasowosć i rachunkowosć, a co do braków  
i reform by zdano sprawę radzie. Uchwalono. Do  
komisji zaś powołano pp.: Lisiewicza, Gryzie-  
ckiego, Pawlewskiego i Rewakowicza; członkami  
tej komisji są (dawniej wybrani): Blumenfeld,  
Dziwiński, Kuzniewicz i Maryański.

Od E. Nowickiego nadszedł dziś list do pre-  
zydenta dr. Małachowskiego z prośbą o zanie-  
chanie dochodzenia karnego i z zapewnieniem,

że on sam powróci. Oświadcza także, że wszyst-  
kie szkody pokryje. Prośba Nowickiego nie może  
być jednak wzięta pod rozwagę, gdyż prokuro-  
ryja państwa powiadomiona już została o wszyst-  
kiem i wdrożyła postępowanie karne.

Szef biura prezydialnego, w którym Nowi-  
cki pracował i malwersacye popełnił oświadczył,  
że nie poczuwa się do żadnej winy zaniedbania  
obowiązków kontroli, której ściśle przestrzegał,  
lecz że mimo to Nowicki potrafił nadużyć zau-  
fania, więc gotów jest pokryć wszystkie stał wy-  
nikłe szkody. Jeśli ta ofiara przyjęta zostanie,  
gmina utraci tylko 3000 kor. pobranych przez  
Nowickiego tytułem czynszów z Bourlardówki.

O ile dotąd sprawdzono, Nowicki dopuścił  
się następujących malwersacyi, a mianowicie  
sprzeniewierzył:

z czynszów Bourlardówki	3.400 kor.
z taks za obywatelstwo	1.800 „
z Czerwonego Krzyża	1.000 „
razem	6.200 „

Długi wekslowe zaś Nowickiego, za które  
odpowiedzą prawdopodobnie wierzyciele, wy-  
noszą:

w towarzystwie urzędników	4.600 kor.
w tow. „Samopomoc“ w Graczu	2.200 „
inne weksle	7.720 „
razem	12.320 „

Mają także kursować fałszywe weksle, do  
tąd jednak tego nie sprawdzono.

**Dobra ilustracya** do onegdajszego przemó-  
wienia p. Breitera w izbie posłów, może być list  
kilku włóścian z Bitki szlacheckiej pod Lwowem,  
który mamy przed sobą. Skarżą się oni w tym  
liście na swego wójta i między innymi opowia-  
dają, jak się zachowywał podczas ostatnich wy-  
borów z V kuryi. Oto najpierw zagroził rozmaj-  
temi represaliami, aby nikt nie ważył się inaczej  
głosować, tylko jak on rozkaże. Wtedy najpierw  
wziął od p. Wójty...

powiatowe w Czortkowie i Drohobyczu i p. E.  
Piltz, redaktor z Petersburga.

### Kalendarz.

W sobotę 2 marca Symplicjusza — Fleodo-  
ra M.

Wscenad słońca 2 marca o godz. 6 min.  
49, zachód o godz. 5 m. 38.

W niedzielę d. 3 marca Kunegundy — Lwa  
pap. rym.

**Powszechne wykłady uniwersyteckie** Nie-  
działa, dnia 3 marca w Drohobyczu prof. F.  
Ergetowski: „O piramidach“. — W Przemyslu dr.  
M. Schoennett: „O rozmnażaniu się roślin“. —  
W Samborze prof. M. Lisieński „O węglu“. —  
W Stanisławowie prof. M. Westwalewicz. „O ar-  
tykulach spożywczych oraz ich fałszowaniu“. —  
W Striju dr. F. Tomaszewski: „Prąd elektry-  
czny i jego skutki“. — W Tarnopolu prof. K.  
Rafałowski: „Żegluga napowietrzna“.

## Z KRAKOWA.

(Telefoniem i pocztą).

— Ks. arcyb. warszawski ks. Popiel przy-  
był wczoraj wieczorem do Krakowa a dziś rano  
poddą się operacyi katarakty u prof. dra B. Wi-  
cherkiewicza w jego prywatnym zakładzie okuli-  
stycznym.

— Miejski zakład węgla obniżył ceny węgla  
od dnia 1 marca dla stowarzyszeń i instytucji  
dobroczynnych o 2 centy, dla innych klientów o  
1 ct. Od dziś cetnar węgla kosztuje zatem na  
miejscu w składzie, 40 ct., w mieście z dostawą  
do domu 43 względnie 42 ct.

— Tow. nauczycieli szkół wyższych wybrało  
na walnem zgromadzeniu dyr. J. Petelenza swo-  
im przewodniczącym, a p. Soltysika zastępcą.

## Sztuki piękne.

**Repertuar lwowskiego teatru miejskiego:**  
W sobotę (po cenach dramatu) „Cavalleria  
rusticana“ opera w 1 akcie Piotra Mascagniego  
i „Romantyczni“ komedia w 3 aktach Edmunda  
Rostanda.

W niedzielę o godz. 1/4 popołudniu po raz  
szósty „Nawojka“ komedia w 3 aktach Stani-  
sława Rossowskiego.

W niedzielę o godz. 7 wieczorem „Travia-  
ta“ opera w 4 aktach Verdiego. Gościnny wy-  
stęp Ludwika Marek i Aleksandra Mysziugi.

**Ruch w teatrze naszym** jak przysnada na-  
leży bardzo jest ożywiony. Obecnie np. znowu  
dwie sztuki swojejskie wchodzą w fazę prób i nie-  
długo pojawią się na scenie. Są to: „Złote runo“  
Przybyszewskiego, rzecz, która już ze względu na  
głośne nazwisko autora obudzi wielkie zapewne  
zajęcie i bardzo oryginalny utwór p. Zofii Wój-  
cikiej autorki „Dyletantów“, zatytułowany  
„Psyche“.

Nadto obaczmy niebawem nowosć opere-  
tkową: „Wesoła dwójka“ (Landstreicher), Zieh-  
rera, autora „Piasznika“.

**Fotografie z „Nawojki“** świetne podobizny  
głównych działaczy tej sztuki, w osobach pp. Sol-  
skich i Nowackiego wykonane przez atelier „A-  
dela“ — wystawiono w witrynie Seyfartha i  
Dydynskiego.

\* „Romantycznych“ odegra lwowski Teatr  
miłośników sceny po raz drugi we Lwowie dnia  
10 marca. Przedtem zaś odegra „Romantycznych“  
ten teatr w Stanisławowie 7 marca, a w Kolo-  
myi 8 marca.

**Z sali odczytowej.** W Krakowie odbył się  
27 bm. odczyt znakomitego powieściopisarza, p.  
Adama Krechowickiego, poświęcony Bohdanowi  
Zaleskiemu i jego ogłoszonej świeżo korespon-  
dencji z przyjaciółmi. Prelegent omówił obszernie  
treść wydanej świeżo przez syna poety korespon-  
dencji, której drugi tom ma się ukazać niebawem,  
i scharakteryzował wybitniejsze osobistości, które  
się przez ten tom listów przesuwały. Między in-  
nymi najcharakterystyczniej i najbardziej intere-  
sującą występuje sylweta jednego z emigrantów,  
Celińskiego, którego mało znane ogółowi nazwi-  
sko, kryje osobistość niezwykłą i wyjątkową. Był  
to interesujący typ apostoła, szukającego po  
Francji prozelitów dla swoich podniosłych etycz-  
nych przekonań — a zarazem poeta to wybitny.  
Zaleski zachwyca się jego poezjami, ale i inni  
cenili je bardzo wysoko — a podobno nawet re-  
dakcyja *Przeglądu pozn.* otrzymawszy je do prze-  
jrzenia, sądziła, że ma do czynienia z utworami  
Zygmunta Krasińskiego. Niestety, poezye te zagi-  
nęły w rękopisie bez śladu, zanim zostały dru-  
kiem ogłoszone. Prelegent dotkłał obszerniej sądów  
poety o Słowackim (którego Zaleski zalicza do  
kategorji mistrzów słowa a odmawia zupełnie ty-  
tułu wieszczki i proroka, gorsząc się mocno, że  
poezja Słowackiego polega na plagiatach z innych  
wielkich poetów) — oraz omówił stosunek do  
Mickiewicza, dla którego entuzjazm Zaleskiego  
prawie że nie słabnie, nawet pomimo towarzysizmu.  
Z dziła Adama ceni jednak Zaleski najwyżej  
rzeczy wcześniejsze — „Pan Tadeusz“ do niego  
mało przemawia. Ciekawe były też szczegóły o  
„dramacie życia“ Zaleskiego, polegającym na jego  
rwaniu się do wielkiej epiki, której nie mógł po-  
dołać — „Złota дума“ jest bowiem tylko dowo-  
dem opadnięcia jego skrzydeł. Publiczność hucz-  
nymi okłaskami dziękowała za ładne wypowie-  
dziany i głęboki treścią odczyt lwowskiego go-  
ścia.

**Cezar Thomson** wystąpi we Lwowie dnia 5  
bm. w sali Domu Narodnego. Wraz z nim wy-  
stąpi śpiewaczka koncertowa Marya Fuchs i pia-  
nista p. Ludwik Delune.

## MAŁY FEJLETON.

Obrazek tym razem z Niemiec.

Tytuł jego może brzmieć: „Najloskalniejsza  
instytucyja“.

Rzecz dzieje się w gabinecie p. Podbielskie-  
go w Berlinie.

Podbielski; Tak, tak, cher mr. Bonjour,  
począł niemiecka przewyższa wszystkie na świe-  
cie, mogą to powiedzieć bez żadnej przesady.  
Niech to pana nie obraża, ale wy, Francuzi, słyn-  
iecie ze swej nieznanjomości geografji. Natomiast  
my, Niemcy, jesteśmy pedanci pod każdym  
względem. Spójrz pan np. na nasze mapy, wszę-  
dzie zachowaliśmy ściśle brzmienie nazw, o ile,  
rozumie się, grafika nasza pozwala na to (wska-  
zuje). Ot tu choćby w Afryce „Njam-Njam“,  
„Kilimanscharo“, „Togo“, „Kamerun“. A jak to  
u was brzmi dziwnie! My szanujemy nawet  
odrębności językowe u negrów.



Mr. Bonjour (nawnie). Jednak w Europie, zwłaszcza na wschodzie, różni się nieco wasze nazwy geograficzne od miejscowych.

Podbielski (żywo). To co innego! Tam odbywa się proces przywracania nazw prawdziwych. Tak np. Bromberg, nazywany fałszywie w celach agitacyjnych „Bydgoszcz” — choć i ta nazwa jest czysto niemiecką „Bittegest” — powinien się nazywać tylko Bromberg, jak „Oliwa” (słyszał pan kiedy taki wyraz!), „Oel”, „Pila” — „Schneidmühle” i t. d. Zresztą, dajmy temu pokój. To rzecz już historycznie, etymologicznie i etnograficznie dowiedziona przez naszych subtelnych i pedantycznych uczonych. Wróćmy do sprawy poczty. Czy pan wierzy, iż nasza poczta unie odcyfrowywać adresy chińskie, japońskie, arabskie, ba, nawet szarady...

Mr. Bonjour (ze szczerem uznaniem). Nie-podobna!

Podbielski (zadowolony). Ależ tak, *mein Wort!* Raz np. otrzymuje nasza poczta list: na nim narysował adresant — *ein w tiger Kerl* — rzekę. Szpewę, a przy niej kółko — Berlin. Po tem był wyrysowany dom i rebusowe wskazówki co do adresata. I cóż pan powiesz? Znaleźliśmy interesowaną osobę i list jej doręczyli... *Colossal*, nie prawda?..

Mr. Bonjour (zgębiony). Istotnie, zadziwiająco!

Podbielski. Widzisz więc pan, co to znaczy poczta niemiecka...

Urzędnik (wchodząc). *Entschuldigung* *sic*, *Excellenz*, etc...

Podbielski (niecierpliwie). No, co?

Urzędnik. Adres...

Podbielski. Aha, już wiem, pewnie polski... Wrzucił list do kosza.

Urzędnik (niesmiało). Bo właściwie są pewne wątpliwości.

Podbielski (zdziwiony). Jakież mogą być wątpliwości, skoro adres polski? Zresztą zobaczmy. Czytał pan.

Urzędnik (czyta). „Kuba...”

Podbielski. To Ameryka północna. Kuba, Jamajka, Portoryko... Obecnie posiadłość Stanów Zjednoczonych Czego mnie pan nudzisz...

Urzędnik. Ależ to imię (czyta): „Kuba Miętusik...”

Podbielski. Oh, oh!

Urzędnik (j. w.). „Einigeroway”.

Podbielski. Aha, *Einjähriger* Miętusik... Jak oni się nazywają? Czyby to nie lepiej brzmiało: „Fischmann”.

Urzędnik (potakując). Rozumie się, *selbstverständlich*... Te wszystkie nazwiska na „ski”, „ski” — *das ist lächerlich* — (sposstrzegając się). Oh, przepraszam *Excellenz!*...

Podbielski (pobłażliwie). Nic nie sekodzi! Ja już myślę o przybraniu nazwiska „Uterweissmann...” Ale co dalej?.. Miejscowość?..

Szef sekcyi (j. w.). „W Posenie”.

Podbielski. Gut, to jest w porządku.

Urzędnik (tajemniczo). Ja jednak sądzę, osmielam się... (jeszcze tajemniczej). Czy *Excellenz* zauważył, że tu jest napisane „W Posenie” to jest „W Posen-nie” *nicht Posen* — *also* Posen.

Podbielski. Oh, oh, oh! To bardzo trafne, *s hr scharfsinnig!* Oczywiście agitacya.

Urzędnik (z ożywieniem). I nie dość natem! „Wilhelm Straze.” *verstehen sie, Excellenz*: „straze”, „wart”, „Wacht an der Warte”, straż nad Wartą... „To jasne!...”

Podbielski. Jak słonce! Jestem zadowolony z pana, panie Pifke. List proszę mi zostawić, przedstawię go w parlamencie, a Miętusika proszę zawiadomić o pociągnięciu go do odpowiedzialności za agitacyę.

Urzędnik wychodzi.

Podbielski. Przepraszam pana, cher mr. Bonjour, ale ważne zajęcie... Tyle mamy kłopotu z agitacyą... Otóż, wracając do naszych poczt niemieckich, musimy, odrzucając wszelką skromność, przyznać sobie, iż są one najdoskonalszą instytucją na świecie...

## Koło Polskie.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Z powodu słabości prezesa Jaworskiego, przewodniczył wczoraj obradom zastępca prezesa p. Wojciech Dzieduszycki i zawiadomił Koło, że poseł dr. Menger zapisał go, czy Koło zechce podpisać wniosek w sprawie budowy kanału, zmierzający do tego, aby podjąć budowę kanału: Dunaj-Odra i Odra-Wisła-Dniestr oraz Dunaj-Welt wa-Elba. Wniosek żąda utworzenia funduszu budowy, na który w latach 1901—1920 ustanawiano co roku po 22 milionów koron, a gdyby funduszu nie starczyło, ma być do tej wysokości emitowana renta.

Koło polskie uchwaliło podpisać wniosek, a jako wnioskodawcy obok Niemców i Czechów będą podpisani także Wojciech Dzieduszycki i Dawid Abrahamowicz.

Następnie toczyła się dłuższa dyskusja nad poruszoną przez p. Rotte’a i Romanowicza sprawą: czy Koło ma wnieść interpelacyę o przytrzymanie tymczasowe, jakie w czasie agitacji wyborczej przydarzyło się p. Rewakowiczowi, re dakt. *Kerj. Lw.* i posłowi sejmowemu włos. Wojcikowi. Przeważnie oświadczano się przeciw wnoszeniu takiej interpelacyi z tego powodu, iż we Wiedniu nie należy poruszać spraw, które już były poruszone w sejmie, dodając: bo przez to popiera się stanowisko, zajęte przez Kosa i Daszyńskiego itp. i dodaje się podniety do zarzutów przeciw „polskiej administracyi”. Na interpelacyach tych są dotychczas podpisani posłowie:

Rotter, Danielak i Romanowicz, a Potoczek co-nął swój podpis z obu interpelacyi. Uchwalono, że Koło tych interpelacyi od siebie nie wniesie. Interpelanci oświadczyli, że gdy uzyskają podpis, wniosą te interpelacye w izbie od siebie

## Sejm węgierski.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Budapeszt 1 marca.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmu węgierskiego obradowano nad etatem ministerstwa sprawiedliwości. Minister sprawiedliwości Plosz oświadczył, że kwestya reformy ustawodawstwa wojskowego karnego już tak daleko postąpiła, że projekt odpowiedniej ustawy będzie wkrótce rozpatrywany przez obu ministrów tj. austriackiego i węgierskiego. Projekt nowej procedury cywilnej będzie izbie w ciągu bieżącego roku przedłożony. Rząd wniesie również przedłożenie dotyczące usunięcia lichwy w handlu zbożem. Minister zakończył prośbą o przyjęcie budżetu. Następne posiedzenie dziś.

## Sytuacja.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Wiedeń 1 marca.

Obrzydliwy a pełen perfidyi wywód o obecnej sytuacji zamieszcza *N. fr. Presse*. Przedewszystkiem powtarza za praską *Bohemą* niedorzeczne twierdzenie, jakoby cesarz niedawno miał się wyrazić, że Polacy nie mają żadnego powodu do niezadowolienia i że nie można i nie potrzeba w przyszłości im ulegać. Kto zna usposobienie monarchy dla naszego narodu, przekonany jest chyba, iż takiej enuncyacyi cesarz nie wypowiedział. Dalej *N. fr. Presse* dowodzi, że kwestya rozbięcia departamentu galicyjskiego w ministerstwie spraw wewnętrznych zadecydowaną została wbrew opinii namiestnika hr. Pinińskiego i usługuje ją, podobnie jak lwowski *Przegląd*, sprowadzić do mało znaczącej sprawy, bo... personalnej. W końcu zapewnia *N. fr. Presse*, że gabinet dr. Koerbera wobec niedołączania parlamentu, jest silniejszy, a niżeli dawniej. Temu ostatniemu twierdzeniu nie przeczymy; istotnie bowiem, o ile parlament nie pracuje, o tyle gabinet dr. Koerbera silniejszą ma rację bytu.

Wiedeń 1 marca.

*Neue Fr. Presse* donosi, że niemieccy posłowie z Morawy na zapytanie oświadczyli się stanowczo przeciw założeniu czeskiego lub austriackiego uniwersytetu w Bernie.

Gdyby Czesi żądali czeskiego uniwersytetu w Ołomuńcu posłowie niemieccy Moraw również się temu sprzeciwia. Ze strony kompetentnej zapewniają, że nie odbyły się żadne rokowania między rządem a Czechami w tej mierze.

## Rada państwa.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

### Ozwartkowe posiedzenie.

Wiedeń 1 marca.

W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia w Izbie posłów nagłośniono wniosek Silenego w sprawie uregulowania długów włościańskich odrzucono.

Następnie odbywały się wybory do komisji; wybrano również 4 członków komisji dla kontroli długów państwowych, za pomocą głosowania imiennego.

Minister handlu przedłożył projekt rządowy w sprawie domokrastwa.

P. Kaiser zwraca się przeciw wnoszeniu nagłych wniosków w celach obstrukcyjnych. Zapytuje prezydenta, czy chce zwrócić uwagę wnioskodawców na to, że ich wnioski nagłe mogłyby przeczyć w drodze o wiele krótszej być przekazane wprost odpowiednim komisjom.

Podczas mowy Kaisera przyszło do żywej wymiany słów między Czechami a Niemcami. Niemcy zarzucają Czechom, że prowadzą cichą obstrukcyę. Czesi wołają: Wyście to wprowadzili obstrukcyę do tej Izby.

Prezydent obiecuje odpowiedzieć na zapytanie mowcy na jednym z następnych posiedzeń.

Następnie zarządził hr. Vetter posiedzenie tajne, celem odczytania interpelacyi Szenererowców, nie chcąc, aby je odczytano na publicznym posiedzeniu. W interpelacyach tych chodziło o sprawę odpustów.

O godz. 1/2 6 otwarto na nowo jawne posiedzenie.

Wolf woła do prezydenta: Jeżeli pan jeszcze raz odważy się na nieodczytanie jakiegokolwiek naszej interpelacyi, rozpoczniemy obstrukcyę.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Następne w piątek o godz. 11 rano.

Na powyższym tajnym posiedzeniu postanowiono, że interpelacya w sprawie kartek odpustowych nie ma być na jawnem posiedzeniu odczytana. W tej sprawie zabierali głos Lueger i Kaiser.

Podobna uchwała zapadła, co do drugiej także interpelacyi w sprawie skonsfiskowanego artykułu w dzienniku opawskim *Deutsche Wehr* a odczytanego jeszcze na poprzednim tajnym posiedzeniu.

### Z klubów.

Wiedeń 1 marca.

Na wczorajszym posiedzeniu komisji przemysłowej oświadczył minister handlu Call, że przedłożenie rządowe w sprawie handlu domo-

krążnego przedłożono już izbie na wczorajszym posiedzeniu, dalej, że przedłożenie rządowe w sprawie zmiany ustawy o izbach handlowych jest już wypracowane i będzie izbie przedłożone w najbliższych dniach. Także projekt ustawy, zmierzający do zapobieżenia nieuczciwej konkurencyi, jakoteż obszerna nowela do ustawy przemysłowej już są przygotowane, muszą być atoli wkrótce przedłożone do zaopiniowania powołanym korporacyom. Ze względu na objawione życzenia w tej mierze, przedłożył minister izbie posłów w jak najkrótszym czasie projekt rządowy w sprawie zmiany §§ 69 i 60 ustawy przemysłowej, niezależnie od ogólnej reformy tej ustawy.

### Sprawa kanałów spławnych.

Wiedeń 1 marca

*Deutschnationale Corresp.* donosi, że wczoraj wieczór odbyło się zgromadzenie posłów z różnych stronnictw, na którem uchwalono doręczyć komu należy projekt ustawy w sprawie budowy kanałów dla żeglugi i uczynienia niektórych rzek spławnymi. Podług tego projektu ma być wybudowany kanał Dunaj-Odra z przedłużeniem do Wisły i Dniestru, dalej kanał Dunaj-Weltawa-Elba, a przytem mają być usławnione o ile okaże się koniecznem, te części rzek, które będą stanowić części składowe lub przedłużenie kanałów.

Celem pokrycia kosztów ma być utworzony fundusz budowy kanałów, na który miałyby się w latach 1901—1920 przeznaczać corocznie 22 milionów koron z nadwyżek dochodów i gdyby te nadwyżki były niewystarczające, można by brakującą kwotę pokryć za pomocą emisji renty państwowej. W motywach dołączonych do tego projektu wskazano na olbrzymi rozwój dróg wodnych w innych krajach, mianowicie w Niemczech, zauważono, że przedłożenie inwestycyjne rządu co do budowy kolei żelaznych w południowych krajach koronnych bierze w rachubę wielkie kwoty, dlatego też jest koniecznem i podjęciem, aby równocześnie zapewniono w przedłożeniu inwestycyjnem środki materyalne na budowę dróg wodnych w krajach koronnych, położonych na północy monarchii.

### Ustawa o domokrastwie.

Wiedeń 1 marca

Projekt rządowy w sprawie nowej ustawy o domokrastwie, wniesiony na wczorajszym posiedzeniu Izby, zgadza się w ogólności z przedłożeniami rządowemi w tej sprawie z lat 1894, 1897 i 1900. Przedłożenie rządowe z r. 1894 było omawiane przez subkomitet komisji przemysłowej, następnie przez całą komisję, ale przed pełną izbą nie przyszło. Owczesne uwagi komisji przemysłowej w obecnym projekcie uwzględniono. W jednym ważnym punkcie najnowsze przedłożenie uwzględniła, stosownie do wyjawionych żądań, życzenia kol drobnych przemysłowców i drobnego handlu, a mianowicie w sprawie ograniczenia handlu obnośnego idzie dalej niż poprzednie. Podczas gdy w poprzednich projektach wydanie zakazu handlu obnośnego ograniczone było do wszystkich miejscowości z wyjątkiem tych, które liczą mniej niż 10.000 mieszkańców, a w roku 1900, do wszystkich z wyjątkiem liczących mniej niż 5.000 ludności, to obecnie ograniczenie to zupełnie wyeliminowano, tak, że wszędzie można wydać zakaz handlu domokrążnego, jeżeli tylko w danej miejscowości znajduje się dostateczna ilość sklepów, mogących zaspokoić potrzeby konsumentów.

### Piątkowe posiedzenie.

Wiedeń 1 marca

Na początku dzisiejszego posiedzenia izby posłów prezydent podał do wiadomości rezultat wczorajszego wyboru komisji dla kontroli długów państwowego. Wybrani zostali: Kozłowski, Kaftan, Wolfhardt i Fuchs. Następnie odpowiedział hr. Vetter na wczorajsze zapytanie Kaisera oświadczając, że gotów jest wszystko, co tylko może, zrobić, aby uczynić parlament zdolnym do pracy. Na podstawie regulaminu nie ma atoli prezydent prawa nie przyjmować wniosków nagłych, zwraca wszakże uwagę wnioskodawców, że będzie dla wniosków ich z większą korzyścią, jeżeli bez uchwalenia nagłośni będą mogły być od razu przekazane komisjom.

P. Brzard zapytuje w sprawie odczytywania nieniemieckich interpelacyi, kiedy prezydent będzie wreszcie spełniał swoje obowiązki i powróci do dawnej praktyki. Zapytuje, na którem posiedzeniu, w którym dniu i o której godzinie zechce prezydent odpowiedzieć na wystosowane doń przez mowcę tylokratne pytania.

Prezydent oświadcza, że odpowie na następnym posiedzeniu.

P. Weisskirchner wnosi, aby wniesiona wczoraj przez rząd ustawa co do uregulowania domokrastwa, przekazana była bez czytania komisji przemysłowej. Izba wniosek ten uchwalała.

Następnie zabierali głos do stenograficznego protokołu pp. Sehna i Hruby po czesku. (Podczas dłuższej mowy Sehna woła Wolf: „Koń-czyż, kończyć: p. prezydencie proszę odebrać głos mowcy). Wkrótce potem skończył Sehna mowę w sprawie protokołu stenograficznego przemawiał jeszcze Heinrich. Następnie udzielił prezydent głosu socyalistę p. Cingrowi do uzasadnienia nagłego wniosku, w sprawie czasu pracy w kopalniach węgla.

Następnie zapytał p. Wolf prezydenta, czy jeszcze i nadal zamierza cenzurować interpelacye. Jest to niezgodnie z przepisami regulaminu. Wolf radzi prezydentowi, aby przez te dwa dni kiedy

nie będzie posiedzeń, wystudował dokładnie regulamin.

Nagłość wniosku Cingra po dłuższej dyskusji odrzucono. Wniosek sam przekazano komisji socjalno-politycznej. Niemiecka partya ludowa głosiła przeciw nagłośni, wskutek tego wywiązała się żywa wymiana słów między socyalistami a członkami niem. partyi ludowej.

Po wybraniu kilku komisji posiedzenie zamknięto. Następnę w poniedziałek o 5 popoł.

## Telegramy i telefonematy.

Sofia 1 marca.

Stan zdrowia Borysa jest znowu nie-pokojący.

Waszyngton 1 marca.

Senat przyjął poprawkę Spoonera do przedłożenia wojskowego, mecą której przekazano prezydentowi Stanów Zjednoczonych nadzór nad Filipinami. Uchwalono również wniosek dodatkowy, w sprawie ostatecznego uregulowania stosunków między Stanami a Kubą. Uchwalono w końcu całe przedłożenie wojskowe.

Lizbona 1 marca

Rząd brazylijski nakazał konsulowi swemu w Oporto powrócić natychmiast do Brazylii.

Oporto 1 marca.

Liczni robotnicy fabryczni urządzili demonstracyę przeciw klasztorowi OO. Jezuitów. Demonstranci obrzucili następnie kamieniami pałac pewnego obywatela, który miał brać udział w uprowadzeniu córki konsula brazylijskiego Calmę, a wreszcie obrzucili kamieniami także budynek stowarzyszenia katolickiego, oraz inne domy bombardowano kamieniami.

Paryż 1 marca.

Mąż zaufania ks. Orleńskiego, Andrzej Buffet, pozostający na wygnaniu, ogłosił za pośrednictwem rojalistycznego biura prasowego oświadczenie, w którym określa jako zmyślone oświadczenie Derouleda'a, jakoby jemu (Derouledowi) rojalisci zdradzili jakieś plany zamachu stanu ze strony rządu.

Trybunał apelacyjny potwierdził wyrok sądu policyi poprawczej, według którego Drumont i jeden z redaktorów „Libre Parole” za obrazę Henryka Rothschilda skazani zostali na 20.000 franków wy-nagrodzenia szkody.

Petersburg 1 marca.

„Goniec rządowy” donosi, że sprawa zamachu na ministra oświaty Bogolepowa był dawniej studentem uniwersytetu w Moskwie, studiował nauki przyrodnicze, a w r. 96 wykluczono go z uniwersytetu za udział w rozruchach. W r. 1898 pozwolono na uczęszczanie na uniwersytet dorpacki, na medycynę, ale wkrótce i stąd go relegowano.

## Hakatyzm.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Linden (Westfalia) 1 marca.

Miało się tu odbyć zebranie Polaków, które naznaczono na godzinę 4 popołudni. Ponieważ zebrani przedewszystkiem udali się do kościoła i tam zabawili około godziny, obrady rozpoczęto dopiero o 5. Trzech policyantów zjawilo się niezwłocznie na sali, a komisarz rozwiązał zgromadzenie z powodu, że miało się zacząć o godzinę później, niż naznaczono.

Berlin 1 marca.

W niedzielę 3 marca odbędzie się tu wiec polski w sprawie podniesienia zarobku, urzędzenia biura pracy dla Polaków, oraz wskazywania wychodźcom miejsc zarobkowania.

## Anglia i Transvaal.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

De Aar 1 lutego

Dewet i Stein ze swoim wojskiem oraz oddziałami Hercega, obozują na południowym brzegu rzeki Oranje, czekając sposobności, aby przejść przez rzekę.

Capetown 1 marca

Ulewne deszcze opóźniają operacyę generała Frencha. Codziennie chwytają Anglię Boerów, albo też Boerowie sami składają broni. Stojący naprzeciw Frencha nieprzyjacieli rozsypał się obecnie w drobne oddziały. Dewet nie mógł przejść przez bród na północ od Capetownu, wrócił się przeto w kierunku południowym. Wojska angielskie ścigają go zawzięcie. Stein znajduje się przy Dewecie.

London 1 marca.

„Biuro Reutera” donosi z Cradock: Boerowie stoczyli w ostatnich dniach silną walkę koło stacyi Roodenvogte, niedaleko Middelburga. Anglię odparli nieprzyjaciela.

London 1 marca.

Wiele dzienników wieczornych donosi, że Ludwik Botha wczoraj o godz. 10 przed południem formalnie się poddał, rząd jednak nie otrzymał dotychczas żadnej wiadomości o poddaniu się Bothy.

London 1 marca.

Podług doniesień dzienników z Pretoryi, wódz angielski Smith-Dorrien zdobył ogromną ilość bydła, będącego własnością Boerów.

## W Chinach.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

London 1 marca.

„Times” donosi, że rosyjsko-chińska umowa zawiera między innymi następujące postanowienia: Chiny zobowiązują się nie trzymać żadnego wojska w tych miejscowościach, gdzie budowa kolei żelaznej nie jest ukończoną albo budowy kolei ma być rozpoczęta. Wszyscy urzędnicy, którzy ponoszą winę ostatnich zajęć mają być zdegradowani. Rosya postanawia, jaką broń ma(ą) nosić wojska policyjne Artyleriya jest wykluczona. W Mandżurji, Mongolii i Turkestanie chińskim nie wolno kolei, kopalni ani żadnych koncesyi udzielać poddanym innego mocarstwa. Także Chinom samym nie wolno budować kolei. W okręgu Niuczwanng nie wolno żadnych obzarów wydzierżawiać cudzoziemcom.

London 1 marca.

„Daily News” donoszą z Singanfu, że Yuh-sien został 22 lutego ścięty.

## Wiadomości giełdowe.

Wiedeń dnia 1 marca. (Telegram *Gazety Narodowej*). Zamknięcie giełdy o godz. 2 min 30 po południu. Akcyje anstr. zakł. kredyt. 672 50 węg. zakł. kredy. 680—, Anglobanku 276—, Unionbanku 540—, Banku dla krajów koronnych 414 50, Bankvereinu 469 50, Bodencreditu 885—, Gal. Banku hipot. —, kolei państw. 670—, kolei południowej 104 75, tramwajów A. 276—, B. 274—, kolei Elbethal 479 50, kolei północnej 6205, kolei czerniowieckiej 541—, alpijny 441 50, Rima Murauya 498 50, praskiego towarz. żel. 1594, fabryki broni 279—, tureckie tytoniowe 296 50, oblig. węg. indemniz. 93—, renta majowa 98 50, austr. renta koronowa 98 05, węg. renta koronowa 92 60, 56 let. listy tow. kredyt. ziemski 91—, 4-procent. listy banku krajow. 92—, 4 1/2, procent listy banku krajow. 98 75, 4-procent listy banku hipotecznego 84 50, 4 1/2-procent. listy banku hipotecznego 98—, 5-procent. listy banku hipot. 109 50, 4-procent. galic. obligac. propinac. 96—, 4-procent. galic. pożyczka kraj. z 1893 r. 92 40, 4-procent. pożyczka m. Lwowa 87 50, losy tureckie, 107 25, marki 117 45, ruble 258 25.

Frankfurt d. 1 marca. Giełda wieczorna. Austriackie kredyty 211 80, Kolej państwowa 143 50, Alpijny —, Disconto 186 10, Laura 204 30.

Berlin d. 1 marca. Zamknięcie giełdy. Banknoty austriackie 85 15 (podług obliczenia procentowego). Spirytus 44 20, Austriackie kredyty —, Disc. Commandit —.

Paryż d. 1 marca. Giełda wieczorna. Trzy-procentowa renta 102 35, Mąka 24 95

## Z rynków towarowych.

Lwów dnia 1 marca. (Przedruk z urzędowej *Gazety Lwowskiej*): Pszenica gotowa 7 60 do 7 80, pszenica gotowa nowa 7 30 do 7 60, żyto gotowe 6 50 do 6 75, żyto gotowe na termin 6 40 do 6 60, owies obroczy gotowy 6 30 do 6 60, owies na termin 6 20 do 6 50, jęczmień pastewny 5 60 do 5 85, jęczmień brow. 6 — do 6 75, groch do gotowania 6 75 do 12—, wyka 6 50 do 7—, nasienie linne — do —, nasienie konopne —, bób — do —, bobik 5 75 do 6—, hreczka 7 — do 7 25, koniuczyna czerwona galicyjska 55 — do 70—, biała 35 — do 75—, tymotka 19 — do 26—, szwadka 45— do 75—, kukurudza stara — do —, nowa 5 80 do 6 —, chmiel stary — do —, nowy za 65 kilo — do —, rzepak 14 — do 14 50, groch pastewny 6 25 do 6 50, linianka 10 50 do 11—, Spirytus loco za 50 litr. gotowy 17 15 do 17 25 na terminy 16 75 do 17—, warranty — do —.

Wiedeń dnia 1 marca. Cukier (spokojnie) 24 10 do —, Nafta galicyjska 84 35 do —, Spirytus 40 20 do —.

Wiedeń dnia 1 marca.

Kurs w koronach i po 50 kgr.

Notowano pszenicę na wiosnę 7 75 do 7 76, na maj-czerwiec 7 85 do 7 87, na jesień 7 96 do 7 97, żyto na wiosnę 7 72 do 7 73, na maj-czerwiec 7 69 do 7 70, na jesień 7 00 do 7 01, kukurudza na maj-czerwiec 5 53 do 5 54, na sierpień-lipiec — do —, na lipiec-sierpień 5 64 do 5 65, owies na wiosnę 6 67 do 6 68, na maj-czerwiec — do —, na jesień — do —, rzepak na styczeń-luty 0— do 0—, sierpień-wrzesień 0— do 0—, olej rzepakowy na kwiecień-maj 0— do 0—.

Uspokobienie: nieco lepsze.

Stan powietrza: pięknie.

Budapeszt dnia 1 marca.

Kurs w koronach i po 50 kgr.

Notowano pszen



